

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Педагогічний інститут
Кафедра педагогіки та психології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи
О. Б. Жильцов
2018 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Педагогіка і психологія вищої школи

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Модуль «ПСИХОЛОГІЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ»

галузь знань 02 «Культура і мистецтво»,

(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво,

реставрація»

(шифр і назва спеціальності)

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА Ідентифікаційний код: 3554 Б. Іванчик, відділ Методичної роботи
Програма № <u>019018</u>
<u>Жильцов</u> (підпис)
« <u>18</u> р.

Київ - 2018

Робоча програма «Педагогіка і психологія вищої школи», модуль «Психологія вищої школи» [для студентів спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»] / Подшивайлов Ф. М. – К. : Київський університет імені Бориса Грінченка, 2018. – 21 с.

Укладач: Подшивайлов Федір Михайлович, кандидат психологічних наук, доцент кафедри педагогіки та психології.

Робоча програма обговорена і затверджена на засіданні кафедри педагогіки та психології Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Протокол № 5 від 10.01.2018 року

Завідувач кафедри педагогіки та психології

 Г. І. Іванюк

Заступник директора Педагогічного інституту
з науково-методичної та навчальної роботи

 М. А. Машовець

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з дисципліни «Педагогіка і психологія вищої школи» модуля «Психологія вищої школи» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою педагогіки та психології для спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програми денної та заочної форм навчання.

Робочу навчальну програму укладено за вимогами європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи організації навчального процесу.

Мета модуля – розкрити закономірності функціонування психіки студента як суб'єкта навчально-професійної діяльності та психологічні особливості науково-педагогічної діяльності викладача; сприяти формуванню загальної психологічної культури та компетентності магістрантів, їхньої готовності до кваліфікованого професійно-педагогічного спілкування зі студентами.

Завдання модуля:

- інтеграція та систематизація набутих у процесі професійного навчання знань про психологічні передумови підвищення якості вищої освіти;
- опанування знань про психологічні особливості студентського періоду життя людини й усвідомлення закономірностей професійного становлення і особистісного зростання майбутніх фахівців;
- формування професійного мислення магістрантів, набуття ними досвіду творчого використання психологічних знань для вирішення конкретних завдань навчально-професійної та майбутньої науково-педагогічної діяльності;
- сприяння професійному самовизначенню та набуттю магістрантами професійно-педагогічної ідентичності через усвідомлення психологічних особливостей науково-педагогічної діяльності та передумов її опанування.

Внаслідок опрацювання змісту модуля «Психологія вищої школи» навчальної дисципліни «Педагогіка і психологія вищої школи» магістри повинні **знати:**

- предмет, основні категорії, принципи та методи психології вищої школи як науки;
- загальні психологічні характеристики студентського віку та студентської групи;
- зміст і механізми професійного становлення особистості студента як майбутнього фахівця з вищою освітою;
- психологічні особливості взаємодії викладача зі студентами;
- психологічні аспекти особистості та діяльності викладача вищої школи.

Підвищенню ефективності семінарських занять сприятиме передбачене програмою виконання індивідуальних навчально-

дослідницьких завдань.

Під час семінарських занять, індивідуальної навчально-дослідницької та самостійної роботи магістранти **набувають уміння та навички:**

- здійснювати психологічний аналіз ефективності навчально-виховного процесу в умовах вищої школи;
- використовувати теоретичні знання та практичні навички із психології вищої школи для аналізу й діагностики сформованості власних професійно спрямованих якостей;
- укладати та проводити базове психологічне дослідження в умовах навчально-виховного процесу ВНЗ;
- диференціювати прояви типових та індивідуальних психологічних особливостей студентів як суб'єктів педагогічної взаємодії у вищій школі.

Внаслідок опанування змісту модуля «Психологія вищої школи» нормативної навчальної дисципліни «Педагогіка і психологія вищої школи» у магістрантів формуються такі **навчальні компетентності:**

- здатність до аналізу та синтезу психологічних аспектів педагогічної взаємодії викладача зі студентами,
- спроможність ефективно планувати та організовувати власну викладацьку діяльність,
- уміння знаходити та аналізувати інформаційні джерела щодо психологічних проблем навчального-виховної взаємодії у ВНЗ,
- навички толерантного ставлення до студентів як індивідуальностей,
- здатність до системного навчання з метою підвищення власної психологічної компетентності,
- креативні вміння тобто здатність породжувати нові ідеї у межах доцільної педагогічної майстерності,
- спроможність до системної турботи про якість навчально-професійної діяльності та професійного становлення студентів.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення модуля, становить 90 год., із них для денної форми навчання: 12 год. – лекції, 12 год. – семінарські заняття, 45 год. – самостійна робота, 6 год. – модульний контроль, 15 год. – самостійна робота з підготовки до екзамену; для заочної форми навчання: 8 год. – лекції, 4 год. – семінарські заняття, 63 год. – самостійна робота, 15 год. – самостійна робота з підготовки до екзамену.

Вивчення магістрами навчальної дисципліни «Педагогіка і психологія вищої школи» завершується складанням екзамену.

**СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ
«ПЕДАГОГІКА І ПСИХОЛОГІЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ»
Модуля «Психологія вищої школи»**

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»	Нормативна	
Модулів – 3	Спеціальність: 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»		
Змістових модулів – 3		5-й	
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
		10-й	
	Другий (магістерський) рівень	Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4, самостійної роботи магістранта – 7,5		12 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		12 год.	4 год.
		Модульний контроль	
		6 год.	0 год.
		Самостійна робота	
		45 год.	63 год.
		Семестровий контроль	
		15 год.	15 год.
	Вид контролю:		
екзамен			

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№	Назви теоретичних розділів	Кількість годин					
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Семінарських	Самостійна робота	Модульний контроль
Змістовий модуль I.							
ПСИХОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА СТУДЕНТСТВА							
1	Психологія вищої школи як наука	11	4	2	2	7	
2	Психологічна характеристика студентського віку	14	4	2	2	8	2
<i>Разом</i>		25	8	4	4	15	2
Змістовий модуль II.							
ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ ТА ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ							
3	Професіоналізм педагогічної діяльності та особистості викладача	11	4	2	2	7	
4	Психологія педагогічної взаємодії викладача зі студентами	14	4	2	2	8	2
<i>Разом</i>		25	8	4	4	15	2
Змістовий модуль III.							
ПСИХОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНО-ПРОФЕСІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ СТУДЕНТІВ							
5	Психологічні засади управління навчальним процесом вищої школи	11	4	2	2	7	
6	Психологічний аналіз учіння студентів	14	4	2	2	8	2
<i>Разом</i>		25	8	4	4	15	2
Семестровий контроль		15					
<i>Разом за навчальним планом</i>		90	24	12	12	45	6

III. ПРОГРАМА

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I ПСИХОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА СТУДЕНТСТВА

Лекція 1. Психологія вищої школи як наука (2 год.)

Психологія вищої школи як нова галузь психологічної науки та навчальна дисципліна. Предмет, завдання і основні категорії психології вищої школи на сучасному етапі реформування вищої освіти України. Зв'язок психології вищої школи з іншими науками. Методологія, принципи і методи психологічного дослідження.

Основні поняття теми:

Психологія вищої школи, науково-дослідні, діагностично-корекційні та практичні завдання психології вищої школи, студент і викладач як суб'єкти взаємодії у вищій школі, методологія психологічного дослідження, принципи психологічного дослідження, методи наукового психологічного дослідження, етика психологічного дослідження.

Семінар 1. Теоретико-методологічні засади психології вищої школи.

Лекція 2. Психологічна характеристика студентського віку (2 год.)

Пізня юність як типовий період розгортання студентства. Інтелектуальні й особистісні показники представників студентського періоду. Суперечності та кризи студентського віку. Механізми та результати соціалізації особистості на етапі навчання у закладах вищої освіти. Адаптація студента до умов навчання у вищій школі. Типологія сучасних студентів.

Основні поняття теми:

Студентство, інтелектуальна й особистісна зрілість, Я-концепція студента, криза ідентичності, криза адаптації, криза апробації, криза фахової готовності, соціалізація особистості, адаптація студентська, соціальна зрілість.

Семінар 2. Професійне становлення особистості студента.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ ТА ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ

Лекція 3. Професіоналізм педагогічної діяльності та особистості викладача (2 год.)

Педагогічний професіоналізм як предмет психологічного аналізу. Компоненти педагогічної діяльності викладача та його професіоналізму. Акмеологічний

підхід до змісту та виявів професіоналізму сучасного викладача закладу вищої освіти. Вияви професіоналізму педагогічної діяльності викладача. Професіоналізм особистості викладача.

Основні поняття теми:

Професіоналізм, педагогічний професіоналізм, професіоналізм діяльності викладача, професійне мислення, професіоналізм особистості викладача, педагогічна спрямованість, професійна ідентичність, імідж викладача.

Семінар 3. Індивідуальний стиль педагогічної діяльності викладача.

Лекція 4. Психологія педагогічної взаємодії викладача зі студентами (2 год.)

Психологічний аналіз педагогічної взаємодії викладача і студентів. Характеристика рівнів сформованості педагогічних взаємин викладачів і студентів. Зміст педагогічних позицій викладача у спілкуванні зі студентами. Типові суперечності та бар'єри педагогічного спілкування викладача зі студентами. Діалогічне спілкування як умова ефективної педагогічної взаємодії викладача та студентів.

Основні поняття теми:

Професійно-педагогічне спілкування викладача, деструктивний, невизначений та гармонійний рівні педагогічних взаємин викладача зі студентами, комунікативна педагогічна позиція викладача, бар'єри професійно-педагогічного спілкування викладача, діалогічне спілкування.

Семінар 4. Психологія виховання студентської молоді.

Лекція 5. Психологічні засади управління навчальним процесом вищої школи (2 год.)

Види і функції педагогічного управління у закладі вищої освіти. Психологічний аналіз процесу управління у вищій школі. Особливості педагогічного контролю і оцінки навчально-професійної діяльності студента. Вимоги до здійснення педагогічного контролю та оцінки у закладі вищої освіти.

Основні поняття теми:

Педагогічне управління у закладі вищої освіти, функції та принципи педагогічного управління, психологічно-орієнтовані моделі навчання студентів, педагогічний контроль та оцінка навчально-професійної діяльності студента, самоконтроль та самооцінка учіння студента.

Семінар 5. Психологічний аналіз педагогічних конфліктів у закладі вищої освіти.

Лекція 6. Психологічний аналіз учіння студентів (2 год.)

Ознаки й особливості навчально-професійної діяльності студента. Типові негативні чинники обмежень інтелектуальних функцій студентів. Мотивація

професійного вибору та навчальної діяльності студента. Чинники та механізми формування професійної мотивації навчання майбутніх фахівців. Розвиток творчого потенціалу студентів.

Основні поняття теми:

Навчально-професійна діяльність студента, мотивація професійного вибору, мотиви навчально-професійної діяльності студента, зовнішня та внутрішня навчальна мотивація студента, професійні мотиви навчання, креативний потенціал майбутніх фахівців, параметри творчості студента, дивергентне мислення.

Семінар 6. Успішність навчально-професійної діяльності студентів як предмет психологічного аналізу.

IV. Навчально-методична карта дисципліни «Педагогіка і психологія вищої школи» модуля «Психологія вищої школи» для спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація». Разом: 90 год., лекції – 12 год., семінарські заняття – 12 год., модульний контроль – 6 год., самостійна робота – 45 год., семестровий контроль – 15 год.

Екзамен. Коефіцієнт – 3,0

Модулі	Змістовий модуль I	Змістовий модуль II	Змістовий модуль III
Назва модуля	Психологічна характеристика студентства	Психологія особистості та діяльності викладача вищої школи	Психологічні засади управління навчально-професійною діяльністю студентів
Кількість балів за модуль	60 балів	60 балів	60 балів
Теми лекцій	1. Психологія вищої школи як наука. – 1 бал. 2. Психологічна характеристика студентського віку. – 1 бал.	3. Професіоналізм педагогічної діяльності та особистості викладача. – 1 бал. 4. Психологія педагогічної взаємодії викладача зі студентами. – 1 бал.	5. Психологічні засади управління навчальним процесом вищої школи. – 1 бал. 6. Психологічний аналіз учіння студентів. – 1 бал.
Теми семінарів	1. Теоретико-методологічні засади психології вищої школи. – 11 балів. 2. Професійне становлення особистості студента. – 11 балів.	3. Індивідуальний стиль педагогічної діяльності викладача. – 11 балів. 4. Психологія виховання студентської молоді. – 11 балів.	5. Психологічний аналіз педагогічних конфліктів у закладі вищої освіти. – 11 балів. 6. Успішність навчально-професійної діяльності студентів як предмет психологічного аналізу. – 11 балів.
Самостійна робота	Творча робота – 6 балів Робота з першоджерелами – 5 балів	Творча робота – 6 балів Робота з першоджерелами – 5 балів	Творча робота – 6 балів Робота з першоджерелами – 5 балів
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота – 25 балів	Модульна контрольна робота – 25 балів	Модульна контрольна робота – 25 балів
Підсумковий контроль	Екзамен – 40 балів		

V. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль I.

ПСИХОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА СТУДЕНТСТВА

Семінар 1.

Тема: Теоретико-методологічні засади психології вищої школи (2 год.)

План:

1. Об'єкт, предмет, завдання психології вищої школи.
2. Методи психології вищої школи.
3. Історія виникнення і розвитку психології вищої школи.
4. Зв'язок психології вищої школи із іншими галузями наукового знання.

Рекомендована література:

Основна – 1, 2, 3, 4, 5.

Додаткова – 5.

Семінар 2.

Тема: Професійне становлення особистості студента (2 год.)

План:

1. Професіоналізація особистості як новоутворення студентського віку.
2. Чинники та механізми формування Я-концепції майбутнього фахівця.
3. Фахова компетентність як показник психологічної готовності студента до професійної діяльності.
4. Роль самовиховання у професійному зростанні студента.

Рекомендована література:

Основна – 2, 3, 4

Додаткова – 7, 9, 10.

Змістовий модуль II

ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ ТА ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ

Семінар 3.

Тема: Індивідуальний стиль педагогічної діяльності викладача

(2 год.)

План:

1. Поняття про індивідуальний стиль педагогічної діяльності викладача, його показники та механізми формування.
2. Типологія сучасних викладачів.
3. Педагогічна творчість як феномен професіоналізму викладача.

Рекомендована література:

Основна – 1, 2, 3, 4, 5.

Додаткова – 4, 7, 8.

Семінар 4.

Тема: Психологія виховання студентської молоді (2 год.)

План:

1. Мета, зміст та завдання виховання студентської молоді.
2. Психологічні механізми, критерії та етапи розвитку моральної свідомості особистості.
3. Характеристика основних напрямів реалізації функцій виховання студентів.

Рекомендована література:

Основна – 2, 3, 4

Додаткова – 2, 6, 7, 9.

Змістовий модуль III.

ПСИХОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНО-ПРОФЕСІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ СТУДЕНТІВ

Семінар 5.

Тема: Успішність навчально-професійної діяльності студентів як предмет психологічного аналізу (2 год.)

План:

1. Психологічні передумови та показники успішності навчально-професійної діяльності студентів.
2. Типові детермінанти та шляхи усунення неуспішності навчання студентів.
3. Організація самостійної навчально-професійної діяльності студентів.

Рекомендована література:

Основна – 2, 3, 4

Додаткова – 3, 6, 7, 10.

Семінар 6.

Тема: Психологічний аналіз педагогічних конфліктів у ВНЗ (2 год.)

План:

1. Феномен конфлікту між викладачем і студентом.
2. Ознаки та стадії розвитку педагогічного конфлікту у закладі вищої освіти.
3. Стратегії вирішення педагогічного конфлікту викладача і студента.

Рекомендована література:

Основна – 2, 3, 4

Додаткова – 1, 5, 8.

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Провідними завданнями для самостійної роботи студентів з навчальної дисципліни «Педагогіка і психологія вищої школи» модуля «Психологія вищої школи» є:

- творче опрацювання отриманої інформації з певної теми з наступним оформленням у вигляді усної чи письмової відповіді (за кожний модуль – 6 балів);
- практичне застосування отриманих знань у підготовці до семінарських занять;
- постійне ведення термінологічного словника (словник понять до кожного модуля – 5 балів).

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання
Змістовий модуль I ПСИХОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА СТУДЕНТСТВА			
Тема 1. Психологія вищої школи як наука – 7 год.	Семінар, модульний контроль, екзамен	5	До семінару 1
Тема 2. Психологічна характеристика студентського віку – 8 год.	Семінар, модульний контроль, екзамен	6	До семінару 2
Змістовий модуль II ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ ТА ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ			
Тема 3. Професіоналізм педагогічної діяльності та особистості викладача – 7 год.	Практичне заняття, модульний контроль, екзамен	5	До семінару 3
Тема 4. Психологія педагогічної взаємодії викладача зі студентами – 8 год.	Практичне заняття, модульний контроль, екзамен	6	До семінару 4
Змістовий модуль III. ПСИХОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНО-ПРОФЕСІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ СТУДЕНТІВ			
Тема 5. Психологічні засади управління навчальним процесом вищої школи – 7 год.	Семінар, модульний контроль, екзамен	5	До семінару 5
Тема 6. Психологічні засади управління навчальним процесом вищої школи – 8 год.	Семінар, модульний контроль, екзамен	6	До семінару 6
<i>Разом: 45 год.</i>	<i>Разом: 33 бали</i>		

VII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Педагогіка і психологія вищої школи» оцінюються за європейською кредитною трансферно-накопичувальною системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100 (рейтингові показники успішності представлено у Таблиці 7.1).

Таблиця 7.1

Рейтингові показники успішності у ECTS

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю подано у табл. 7.2.

Таблиця 7.2

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного та підсумкового контролю

№ п/п	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів
1	Відвідування лекцій	6
2	Семінарські заняття	66
3	Самостійна робота	33
4	Модульні контрольні роботи	75
5	Загальна максимальна кількість поточних балів	180
6	Коефіцієнт	3,0
7	Екзамен	40
Підсумковий рейтинговий бал		100

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів з навчального модуля «Психологія вищої школи» застосовуються такі методи:

- **методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, колоквіум;
- **методи письмового контролю:** модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, реферат, есе;
- **методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

VIII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні*: лекція, семінар, пояснення, розповідь, бесіда.
- *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- *Практичні*: вправи, задачі.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота магістрів: з друкованими та електронними інформаційними носіями; виконання індивідуального навчально-дослідницького завдання.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни.

ІХ. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

Викладання навчальної дисципліни «Педагогіка і психологія вищої школи» модуля «Психологія вищої школи» відбувається на основі таких складових методичного забезпечення:

- друковані джерела, що відображають зміст науки (підручники, посібники, монографії, публікації у фахових виданнях),
- Інтернет-джерела, що відображають зміст науки,
- контрольні тести та практичні завдання (психологічні задачі),
- комплексні кваліфікаційні роботи та ректорські контрольні роботи (електронний ресурс).

Х. ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Розкрийте психологічне підґрунтя та шляхи подолання кризових явищ у сучасній освіті.
2. Розкрийте сутність предмету та основних категорій психології вищої школи.
3. Визначте завдання та методи психології вищої школи.
4. Дайте загальну психологічну характеристику студентського віку.
5. Поясніть сутність та опишіть етапи професійного становлення особистості студента як майбутнього фахівця з вищою освітою.
6. Поясніть сутність професіоналізації особистості як новоутворення студентського віку.
7. Назвіть чинники та опишіть механізми становлення Я-концепції майбутнього фахівця.
8. Дайте характеристику фахової компетентності як показника психологічної готовності студента до професійної діяльності.
9. Опишіть типологічні особливості сучасних студентів.
10. Охарактеризуйте адаптацію студента до навчання у вищій школі, її види та умови ефективності.
11. Розкрийте сутність навчально-професійної діяльності як провідної діяльності студента, опишіть її ознаки.
12. Розкрийте психологічні передумови та показники успішності навчально-професійної діяльності студентів.
13. Визначте типові детермінанти та назвіть шляхи усунення неуспішності навчання студентів.
14. Проаналізуйте мотивацію та мотиви навчально-професійної діяльності студентів.
15. Дайте характеристику організації самостійної навчально-професійної діяльності студентів.
16. Дайте характеристику студентської академічної групи, визначте її структуру.
17. Охарактеризуйте стадії розвитку студентської групи та дайте характеристику міжособистісних стосунків у студентській групі.
18. Поясніть проблему керівництва та лідерства у студентській академічній групі.
19. Визначте мету, зміст та завдання виховання студентської молоді.
20. Опишіть психологічні механізми, критерії та етапи розвитку моральної свідомості особистості.
21. Дайте характеристику основних напрямів реалізації функцій виховання студентів.
22. Охарактеризуйте роль самовиховання у професійному зростанні студента.
23. Розкрийте сутність поняття про індивідуальний стиль педагогічної діяльності викладача, схарактеризуйте його показники та механізми формування.
24. Опишіть типологію сучасних викладачів.
25. Дайте характеристику педагогічної творчості як феномену професіоналізму

викладача.

26. Дайте психологічну характеристику педагогічної взаємодії викладача і студента.

27. Опишіть труднощі та бар'єри у професійно-педагогічному спілкуванні викладачів та студентів.

28. Проаналізуйте феномен конфлікту між викладачем і студентом.

29. Опишіть ознаки та стадії розвитку педагогічного конфлікту у вищому навчальному закладі.

30. Визначте стратегії вирішення педагогічного конфлікту викладача і студента.

Зразки практичного завдання для екзамену

Психологічна задача

На першому курсі в студентській академічній групі утворилось два угруповання – «киян» та «некиян», які конкурували між собою. Студенти, що проживали в Києві, вели себе демонстративно виключно, зневажливо ставлячись до одногрупників з регіонів. Ті, в свою чергу, тримались відсторонено і блокували академічну інформацію для «конкурентів», тим паче, що староста групи була саме з цього угруповання. Проаналізуйте причини встановлення та наслідки деструктивних стосунків в академічній групі, визначте шляхи корекції ситуації.

Психологічна задача

Під час аудиторних занять один студент постійно провокує викладача: піддає сумніву викладений матеріал, постійно ставить запитання, некоректно себе поводить. Водночас цей студент користується популярністю в академічній групі. Визначте причини такої поведінки студента щодо викладача та сформулюйте способи правильного реагування педагога на дії студента.

Оцінювання відповіді магістранта на екзамені здійснюється згідно з критеріями, висвітленими в таблиці 10.1.

Таблиця 10.1

Критерії оцінювання відповіді магістранта на екзамені

№ з/п	Критерії оцінювання	Максимальна кількість балів
1	Повнота та правильність відповіді на перше теоретичне питання білету	15
2	Повнота та правильність відповіді на друге теоретичне питання білету	15
3	Правильність та аргументованість розв'язування психологічної задачі	10
Разом		40 балів

XI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Мороз О.Г. Педагогіка і психологія вищої школи / О.Г. Мороз, О.С. Падалка, В.І. Юрченко. – К.: НПУ, 2003. – 267 с.
2. Подоляк Л.Г. Психологія вищої школи: підр. / Л.Г. Подоляк, В.І. Юрченко. – К.: Каравела, 2008. – 351 с.
3. Подоляк Л.Г. Психологія вищої школи: навч. посіб. / Л.Г. Подоляк, В.І. Юрченко. – К.: Філ-студія, 2006. – 320 с.
4. Подоляк Л.Г. Психологія вищої школи. Практикум: навч. посіб / Л.Г. Подоляк, В.І. Юрченко. – К.: Каравела, 2007. – 336 с.
5. Юрченко В.І. Психологія вищої школи: Курс лекцій / В.В. Кудіна, В.І. Юрченко. – К.: КСУ, 2004. – 176 с.

Додаткова література:

1. Булах І.С. Психологічні аспекти міжособистісної взаємодії викладачів і студентів : навч.-метод. посіб. / І.С. Булах, Л.В. Долинська. – К.: НПУ, 2002. – 114 с.
2. Зайцева І.В. Мотивація учіння студентів: монографія. / І.В. Зайцева. – Ірпінь, 2000. – 191 с.
3. Закон України «Про вищу освіту».
4. Мороз О.Г. Викладач вищої школи: психолого-педагогічні основи підготовки / О.Г. Мороз, О.С. Падалка, В.І. Юрченко. – К.: НПУ, 2006. – 206 с.
5. Мащенко Н.І. Основи педагогіки і психології вищої школи: курс лекцій. – Кременчук, 2006. – 272 с.
6. Подшивайлов Ф. М., Сергєєнкова О. П. Мотиваційна сфера особистості: діагностично-розвивальний путівник. Методичні рекомендації / Ф. М. Подшивайлов, О. П. Сергєєнкова. – К. : Інститут обдарованої дитини, 2015. – 55 с.
7. Подшивайлова Л. І. Вступ до спеціальності : психологія. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Лідія Іванівна Подшивайлова. – Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький, 2011. – 320 с.
8. Семиченко В.А. Психологія педагогічної діяльності: Навч. посіб. / В.А. Семиченко. – К.: Вища школа, 2004. – 336 с.
9. Столярчук О. А. Професійна самооцінка фахівця: теорія і практика: навч.-метод. посіб. / О. А. Столярчук. - К. : Науковий світ, 2010. – 103 с.
10. Я – студент : навчальний посібник / [Огнев'юк В. О., Жильцов О. Б., Караман С. О. та ін.; за заг. ред. Огнев'юка В. О.]. – 2-ге вид., доопр. – К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2012. – 224 с.

Робоча навчальна програма дисципліни

Педагогіка і психологія вищої школи Модуль «Психологія вищої школи»

за вимогами європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи організації навчального процесу для студентів очної (денної) та заочної форм навчання спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація».

Укладач – Подшивайлов Федір Михайлович, кандидат психологічних наук, доцент кафедри педагогіки та психології.

Психологія вищої школи. Робоча програма навчальної дисципліни / Укладач: Подшивайлов Ф. М. – К. : Київський університет імені Бориса Грінченка, 2018. – 21 с.